

“วันฮาโลวีน” ชวนคุยเรื่อง “ผี” ด้วยหลักจิตวิทยา

วิทยาศาสตร์ & เทคโนโลยี

31 ต.ค. 67

จิราภพ ทวีสูงส่ง

“วันฮาโลวีน” ชวนคุยเรื่อง “ผี” ด้วยหลักจิตวิทยา

บริการเสริมจาก Thai PBS AI

🔊 อ่านให้ฟัง

📄 ช่วยสรุปให้

“วันฮาโลวีน” (Halloween) ตรงกับ 31 ต.ค. ของทุกปี โดยมีความเชื่อกันว่าเป็นวันที่วิญญาณของคนตายจะออกมาป่วนโลก Thai PBS Sci & Tech ไม่พลาดขออินเทรนด์ชวนคุยเรื่องผี ๆ ปรากฏการณ์เกี่ยวกับ “ผี” แบบจิตวิทยา แต่ไม่ต้องห่วงว่าจะสยองก็ย - ขนหัวลุกกันนะจ๊ะ

หากพูดในเชิงจิตวิทยาและวิทยาศาสตร์นั้น เรื่อง “ผี” ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ และยังหาข้อสรุปไม่ได้ก็จริง แต่ทว่านักจิตวิทยาพยายามหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผี

ร่างกายจะพยายามตัดส่วนของมอเตอร์ฟังก์ชันไม่ให้เราขยับได้ ณ ช่วงนั้น แต่เมื่อมีความผิดปกติในวงจรการหลับเกิดขึ้นจะทำให้เรารู้สึกตัว แต่ร่างกายยังกวดการทำงานมอเตอร์ฟังก์ชันของเราไว้ ทำให้เราขยับไม่ได้ และเราจะเริ่มตีความสิ่งเร้า หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเรา เช่น คิดว่ามีผีมานั่งทับ มีบางสิ่งบางอย่างมากดไว้ สิ่งเร้าเหล่านี้เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ผีอำในทางจิตวิทยา

ผี

“ผีหลอก” มุมที่เกี่ยวข้องกับผี

การหลอกหรือผีหลอก สำหรับนักจิตวิทยาส่วนใหญ่จะเชื่อว่าเป็น Hallucination หรือภาพหลอน เป็นการตีความสิ่งเร้าภายใต้ภาวะที่มีความกำกวม สังเกตได้ว่าเวลาเจอผีหลอกหรือคนอื่นเล่าให้ฟัง ส่วนมากจะไม่ได้เจอแบบเปิดประตูมาแล้วเห็นผีเต็ม 100% แต่มักจะ

วิทยาศาสตร์ปะทะวิญญาณ! เจาะลึกเครื่องจับผี Ghostbusters | T...

จะเห็นได้ว่า “ผีหลอก” มักเป็นไปตามเรื่องเล่าที่ปรากฏขึ้นในสังคม ผีไทย ผีจีน ผีฝรั่ง จะไม่เหมือนกัน เพราะเรื่องเล่าในแต่ละสังคมและบริบทแตกต่างกัน เช่น ในแอฟริกา แม้จะมีต้นกล้วยเยอะแต่ไม่มีผีตานี เพราะเขาไม่มีเรื่องเล่าปรากฏบริเวณนั้น แต่ของไทยนั้น ผีตานีสวมใส่สไบ อาจเห็นในภาวะกลางคืน ในดงกล้วย ตัวใบกล้วยมีความคล้ายคลึงกับสไบ ทำให้เราตีความในเชิงนั้นได้ อย่างไรก็ตามมันอาจเป็นภาพที่เราสร้างขึ้นมาในขณะที่สิ่งเร้ามีความกำกวมมากให้มีความสอดคล้องกับความรู้ของเราที่มี

เงาคนจับกระจก

“กลัวผี” แต่ติดฟังเรื่อง “ผี”

มีคำอธิบายเกี่ยวกับการชอบเสพสื่อทางลบ ซึ่งเรื่องผีเป็นเรื่องเล่าที่ไม่ได้สวยงามหรือสามารถอธิบายได้ว่าทำไมคนถึงชอบฟังเรื่องผี คือ

1. การแสวงหาแรงกระตุ้นเร้าจากอารมณ์ หรือจากความรู้สึกกลัว (Sensation seeking)

ถ้ามนุษย์อยู่ไปเรื่อย ๆ อาจรู้สึกเบื่อ แน่นนอนว่าเรามีวิธีการแก้เบื่อหลายอย่าง อย่างการฟังเรื่องผี ซึ่งเป็นเรื่องตื่นเต้น มีความเหนือความคาดหมาย เมื่อได้ฟังก็เป็นแรงกระตุ้นเร้าอย่างหนึ่ง แม้จะเป็นเรื่องที่สร้างความรู้สึกกลัว มีคำอธิบายในทางชีววิทยาว่า ในช่วงที่เรากลัวและตื่นเต้น ร่างกายจะหลั่งอะดรีนาลีน (Adrenaline) และหลังจากที่เรากลัวสักพักหนึ่ง ร่างกายจะหลั่งสารโดพามีน ทำให้เรารู้สึกดี มีความสุข ทำให้เรารู้สึกเสพติดการฟังเรื่องผี เป็นการเรียนรู้แบบหนึ่ง

หน้าผีหรือวิญญาณ

2. การระบายออก (Catharsis)

คนเรามีความรู้สึกหลายอย่าง ความก้าวร้าว ความกลัว เราต้องการระบายความรู้สึกเหล่านั้น ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์มีการสะสมความรู้สึกกลัวอยู่ และการได้ฟังเรื่องผีเป็นเหมือนการระบายออกของความกลัวในรูปแบบหนึ่ง หากมองในทางจิตวิเคราะห์ จะเป็นเหมือนการสร้างการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เราเป็นอยู่ เช่น เวลาเราเสพเรื่องที่แย ๆ เราจะเกิดความเปรียบเทียบกับความเป็นอยู่ของเรา ณ ปัจจุบัน เรื่องผีคือเรื่องทางลบ เป็นเรื่องที่มีความเป็นโศกนาฏกรรม พอเราเสพสิ่งที่มันอยู่ในสถานภาพเลวร้ายกว่า จึงเกิดการเปรียบเทียบว่า เรา ณ ปัจจุบันดีกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องรานั้น มันก็สร้างความรู้สึกดีกับเราได้ในรูปแบบหนึ่ง

คฤหาสน์ผีสิงในคืนฮัลโลวีน

3. ความเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ทางสังคม

บางครั้งเราอาจไม่ได้ฟังเรื่องผีคนเดียว อาจฟังในลักษณะเป็นกลุ่ม ย้อนไปในอดีต 10-20 ปีที่แล้ว เราชอบฟังเรื่องผี แต่ในหลาย ๆ ครั้ง เราก็ไม่ฟังคนเดียว จะมีการแชร์กับเพื่อน ๆ จึงมองได้ว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมได้ และหากมองในเชิงพิธีกรรมทางสังคม (Ritual) อาจเป็นการฝึกการก้าวข้ามความกลัวของวัยรุ่นชาย ใครแสดงออกมาก-น้อย คนไหนกลัวมาก อาจถูกบูลลี่หรือถูกล้อได้ เป็นการหล่อหลอมทางสังคมรูปแบบหนึ่ง

“ฮาโลวีน” (Halloween)

ซึ่งหากมองในปัจจุบัน ความเชื่อมโยงกับเทศกาล “ฮาโลวีน” (Halloween) ก็อาจเป็นเหมือนกับการทำกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งในต่างประเทศเอง ฮาโลวีนก็ไม่ได้เชื่อมโยงกับการเป็นผีที่น่ากลัว ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรม อย่างเด็ก ๆ แต่งตัว เพื่อไปเคาะประตูบ้านคนอื่นในช่วง 1-2 ท่วม (Trick or Treat) เป็นพื้นที่ให้มีกิจกรรมทางสังคมรูปแบบหนึ่ง รวมถึงมีกิจกรรมไปในทางสนุกสนาน เสฮาปาร์ตี้มากกว่าการจัดงานเนื่องจากกลัวผีหรือศรัทธาในผี

🔊 อัปเดตข้อมูลแวดวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รู้ทันโลกไอที และโซเชี่ยลฯ ในรูปแบบ Audio จาก AI เสียงผู้ประกาศของไทยพีบีเอส ได้ที่ [Thai PBS](#)

แหล่งข้อมูลอ้างอิง : ผศ. ดร.วรวัชร ตั้งจิตระเจริญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“รอบรู้ ดูกระแส ก้าวทันโลก” ไปกับ Thai PBS Sci & Tech

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,200

Section: First Section/เศรษฐกิจ-สังคม-สตรี

วันที่: ศุกร์ 1 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 29

ฉบับที่: 10213

หน้า: 7(ล่าง)

Col.Inch: 49.53 Ad Value: 59,436

PRValue (x3): 178,308

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: กระเบียดเกษียณ: ประโยชน์ของการเรียนศิลปะสำหรับผู้สูงวัย

ประโยชน์ของการเรียนศิลปะสำหรับผู้สูงวัย

21งคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว การค้นหากิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงวัยจึงเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วน โดยเฉพาะความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และการปรับตัวกับวิถีชีวิตหลังเกษียณ หนึ่งในกิจกรรมที่น่าสนใจและมีประโยชน์อย่างยิ่ง คือ การเรียนศิลปะ ซึ่งไม่เพียงเป็นงานอดิเรกที่สร้างความเพลิดเพลิน แต่ยังมีประโยชน์มากมายต่อสุขภาพกายและใจของผู้สูงวัยอีกด้วย

การสร้างสรรคงานศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้สูงวัยได้จดจ่อกับการวาดภาพ ระบายสี หรือ

ปั้นงานศิลปะ จิตใจจะจดจ่อกับปัจจุบันขณะ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการทำสมาธิที่ช่วยให้ลืมความกังวลต่างๆ ได้ชั่วขณะ การได้แสดงออกทางศิลปะยังเป็นการระบายอารมณ์และความรู้สึกผ่านผลงาน โดยไม่จำเป็นต้องใช้คำพูด ซึ่งบางครั้งการสื่อสารด้วยภาพอาจเป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมากกว่าสำหรับผู้สูงวัยบางท่าน ทำให้จิตใจผ่อนคลายและมีความสุขมากขึ้น

ในแง่ของการพัฒนาสมอง การเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ทางศิลปะช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองหลายส่วนพร้อมกัน ทั้งสมองซีกซ้ายที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการจัดระบบ และสมองซีกขวาที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ การทำงานประสานกันของสมองทั้งสองซีกผ่านกิจกรรมศิลปะ เช่น การวางแผนภาพ การเลือกใช้สี และการควบคุมการเคลื่อนไหวของมือ จะช่วยชะลอความเสื่อมของสมองและลดความ

เสี่ยงของโรคความจำเสื่อม ซึ่งเป็นความกังวลสำคัญของผู้สูงวัยและครอบครัว

มิติทางสังคมเป็นอีกประโยชน์สำคัญของการเข้าร่วมชั้นเรียนศิลปะ เมื่อผู้สูงวัยได้พบปะกับผู้ที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน พวกเขาจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น และเทคนิคในการสร้างงาน การมีกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจร่วมกันช่วยสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเปิดโอกาสให้ได้พัฒนาความสัมพันธ์ที่มีความหมายกับผู้อื่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสุขและความมีชีวิตชีวาในวัยเกษียณ

การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในชั้นเรียนศิลปะช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว ซึ่งเป็นปัญหาที่พบบ่อยในผู้สูงวัย โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่คนเดียวหรือมีโอกาสพบปะผู้คนน้อยลงหลังเกษียณ การได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับฟังเรื่องราวของผู้อื่น ช่วยเติมเต็มความต้องการด้านสังคมและจิตใจ

ไทยโพสต์

Thal Post
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,200

Section: First Section/เศรษฐกิจ-สังคม-สตรี

วันที่: ศุกร์ 1 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 29

ฉบับที่: 10213

หน้า: 7(ล่าง)

Col.Inch: 49.53 Ad Value: 59,436

PRValue (x3): 178,308

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: กระเบียดกระษียร: ประโยชน์ของการเรียนศิลปะสำหรับผู้สูงวัย

ทางด้านร่างกาย กิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวและการทำงานประสานกันของร่างกายอย่างละเอียดอ่อน การวาด การปั้น หรือการประดิษฐ์ ล้วนต้องใช้การเคลื่อนไหวของมือและนิ้วอย่างแม่นยำ การฝึกฝนเหล่านี้ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงวัย การรักษาและพัฒนาทักษะเหล่านี้ผ่านกิจกรรมศิลปะจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าสำหรับอนาคต

ความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้นจากการทำงานศิลปะ ส่งผลดีต่อการทำกิจวัตรประจำวันอื่นๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเขียนหนังสือ การใช้ช้อน ส้อม การติดกระดุม หรือการทำงานประดิษฐ์ต่างๆ ทักษะเหล่านี้ช่วยให้ผู้สูงวัยรักษาความเป็นอิสระในการดำเนินชีวิตได้ยาวนานขึ้น ลดการพึ่งพาผู้อื่น และสร้างความมั่นใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมศิลปะ ยังช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของเลือด และรักษาความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อและข้อต่อได้อีกด้วย

ผู้สูงวัยที่สนใจเริ่มต้นเรียนศิลปะ สามารถเริ่มจากกิจกรรมง่ายๆ ที่ไม่ต้องใช้ทักษะซับซ้อน เช่น การวาดภาพระบายสีน้ำ ซึ่งให้อิสระในการสร้างสรรค์และสามารถแก้ไขได้ง่าย การปั้นดินน้ำมันที่ช่วยฝึกการใช้กล้ามเนื้อ การวาดภาพสายเส้นที่เน้นการสังเกตและถ่ายทอดรายละเอียด หรือการ

ประดิษฐ์งานฝีมือจากวัสดุที่หาได้ง่าย โดยเริ่มจากงานที่ไม่ซับซ้อนและค่อยๆ พัฒนาทักษะขึ้นไปตามความสนใจและความถนัด การเริ่มต้นจากงานที่ง่ายและประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาต่อไป

ปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ศิลปะสำหรับผู้

สูงวัยมีหลากหลายรูปแบบให้เลือก ตั้งแต่ชมรมศิลปะในชุมชนที่มีค่าใช้จ่ายไม่สูงและเน้นการพบปะสังสรรค์ ไปจนถึงคอร์สเรียนที่ออกแบบมาสำหรับผู้สูงวัยโดยเฉพาะ ซึ่งมีทั้งการสอนแบบตัวต่อตัวและการเรียนเป็นกลุ่มย่อย นอกจากนี้ ยังมีคอร์สออนไลน์ที่ช่วยให้ผู้สูงวัยสามารถเรียนรู้ได้จากที่บ้าน เหมาะสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดในการเดินทางหรือต้องการความยืดหยุ่นในการจัดการเวลา การเลือกรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความสุขและยั่งยืน

สำหรับการเรียนศิลปะ ไม่มีคำว่าสายเกินไปหรืออายุมากเกินไป เพราะทุกคนมีศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนตัวตนและความงามในแบบของตนเอง ไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานด้านศิลปะมาก่อน เพียงมีใจรักและความตั้งใจ

ผศ.ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว
ผู้อำนวยการคณะทำงานจัดการองค์ความรู้และสื่อสารสาธารณะ
คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ไทยรัฐ

Thal Rath
Circulation: 800,000
Ad Rate: 750

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 1 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 75

ฉบับที่: 24391

หน้า: 6(ล่าง)

Col.Inch: 15.66 Ad Value: 11,745

PRValue (x3): 35,235

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: โทรซิงขยายข่าว: นวัตกรรมสีเขียวเพื่อโลก

● **นวัตกรรมสีเขียวเพื่อโลก** : นายเนวินธุ์ ช่อชัยทิพฐ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ซิลเลียน อินโนเวชัน จำกัด (Zillion Innovation) เปิดเผยว่า จากความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาอาคารประหยัดพลังงาน และเทคโนโลยีการก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้กับนิสิตนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น ทั้งมีผลงานในการติดตั้งสวนแนวตั้ง (Green Wall) และสวนบนหลังคา (Green Roof) ที่เน้นผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมวัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเช่น อุทยานการเรียนรู้ป๊วย 100 ปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาคารสภาวิศวกร อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์ ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ One Bangkok เป็นต้น ล่าสุดได้มีการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ Preserved Green Wall เพื่อการสร้างสรรค์พื้นที่สีเขียว โดยใช้ดอกไม้และต้นไม้จริงจากธรรมชาติทั้งหมดผ่านกระบวนการเก็บรักษาให้คงทนยาวนาน 7-8 ปี ปลดปล่อยคาร์บอนได้อัต่ำ และนวัตกรรมเครื่องกำจัดเศษอาหารเป็นปุ๋ยออร์แกนิก (Z'FOOD ZERO WASTE) เพื่อนำไปบำรุงดินปลูกพืชได้ช่วยลดปริมาณขยะได้ถึง 90% โดยจัดแสดงในงานบ้านและสวนแฟร์ 2024 โซน 18 ห้องชาเลนเจอร์ 1-3 อิมแพ็ค เมืองทองธานี ในวันที่ 3 พ.ย.2567.

มติชน สุดสัปดาห์

Matichon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 353

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 1 - พุธที่ 7 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 45

ฉบับที่: 2307

หน้า: 83(กลาง)

Col.Inch: 98.62 Ad Value: 34,812.86 PRValue (x3): 104,438.58

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: Agora: 'วิกฤตละครไทย' วงการละครโทรทัศน์ไทยจะเป็นอย่างไรต่อ?

'วิกฤตละครไทย'

วงการละครโทรทัศน์ไทยจะเป็นอย่างไรต่อ?

Agora

กฤตภาค คักดิษฐานนท์

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

www.facebook.com/bintokrit

วงการละครโทรทัศน์ไทยซึ่งเคยเป็นผู้ยิ่งใหญ่และเป็นสื่ออันทรงอิทธิพลที่สุดในสังคมไทยมาหลายทศวรรษ ได้ลดความนิยมลงอย่างมากหลังจากที่ครองบทบาทนัมายาวนาน

ภาวะถดถอยอย่างต่อเนื่องทำให้เกิด "วิกฤตละครไทย" ขึ้น จากการที่รายได้ของผู้คนในแวดวงละครลดต่ำลงเรื่อยๆ เมื่อยอดผู้ชมลดลง เม็ดเงินโฆษณาที่เข้ามาสู่สถานีก็น้อยลง ทำให้งบประมาณการผลิตที่ผู้จัดละครได้รับลดลง จนส่งผลให้นักแสดงได้ค่าตัวน้อยลงตามไปด้วย

นอกจากนี้ การผลิตที่ต่ำลงแล้ว ปริมาณการผลิตก็ยังลดลงอีกด้วย ซึ่งนำมาสู่การปิดบริษัทผลิตละคร เกิดการนำผลงานเก่ากลับมาวนฉายใหม่ซ้ำไปซ้ำมา ตลอดจนถึงช่วงเวลาในการฉาย

แล้วแทนที่ด้วยรายการประเภทอื่นที่มีความยืดหยุ่นและมีโอกาสทำรายได้มากกว่า เช่น รายการข่าว การถ่ายทอดสดกีฬายอดนิยมอย่างเช่น มวย ฟุตบอล วอลเลย์บอล เป็นต้น

รายการข่าวมีความได้เปรียบละครในหลายแง่มุม เช่น มีความรวดเร็วทันสถานการณ์ โดยสามารถตัดสินใจเลือกประเด็นที่กำลังอยู่ในความสนใจของสาธารณชนได้แบบปัจจุบันทันด่วน

ในขณะที่ละครไม่สามารถปรับเปลี่ยนรายวันได้ แคมเปญการขายยังมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า และเปลี่ยนแปลงทิศทางไปตามสภาพการณ์จริงได้ตลอดเวลา

เช่นเดียวกับการถ่ายทอดสดกีฬาที่มีลักษณะ

"real time" ซึ่งยังไม่รู้ผลแพ้ชนะในการแข่งขัน จึงดึงดูดให้ผู้ชมจำเป็นต้องเข้ามาดูในระหว่างถ่ายทอดเท่านั้น ช่วงเวลาที่สนุกที่สุดจึงมีอยู่เฉพาะขณะถ่ายทอดสด

ต่างกับละครที่ต่อให้เรื่องราวสนุกแค่ไหน ผู้ชมก็สามารถตามดูย้อนหลังในช่องทางอื่นๆ ได้โดยไม่ลดทอนความบันเทิงลง

ยุคสมัยที่ละครโทรทัศน์ไทยเป็นศูนย์กลางความบันเทิงมหาชนในอดีตสามารถเห็นได้ชัดจากเรตติ้ง เช่น "คู่กรรม" ทางช่อง 7 ปี พ.ศ.2533 นำแสดงโดย "เบิร์ด" ธงไชย แมคอินไตย์ และ "กวาง" กมลชนก โกมลฐิติ สร้างความนิยมถล่มทลายครองเรตติ้งมากถึง 40 ทำสถิติยอดผู้ชมสูงสุดในประวัติศาสตร์ ตัวเลขหนึ่งซึ่งว่ามีคนไทยเกือบครึ่งประเทศที่รับชมอยู่พร้อมกันหน้าจอโทรทัศน์

ส่วนปรากฏการณ์เฟื่องฟูของละครไทยทำได้

ในระดับใกล้เคียงกันเกิดขึ้นครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ.2561 กับเรื่อง "บุพเพสันนิวาส" ทางช่อง 3 นำแสดงโดย "โป๊ป" ธนวรรธน์ วรรธนะภูติ และ "เบลล่า" ราณี แคมเปน ซึ่งถึงแม้จะทำเรตติ้งไม่ถึง 40 แบบคู่กรรมก็ตาม

ทว่า เมื่อรวมการรับชมจากทุกแพลตฟอร์มบวกกับช่องทางเผยแพร่อื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ก็นับว่าเป็นปรากฏการณ์ระดับเดียวกัน แถมยังมีมูลค่าอื่นๆ ทาง

ตลาดมากขึ้นอีกด้วย

แต่เมื่อทิศทางของวงการละครโทรทัศน์ไทยไม่ได้อยู่ในเส้นทางที่พุ่งขึ้นเหมือนวันที่ผ่านมาอีกต่อไปแล้ว หากแต่ปักหัวดิ่งลงอย่างน่ากลัว ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทีมงานเบื้องหลังต้องอยู่กันอย่างตัวลีบ เพราะมีโอกาสเลือกงานที่น่าพอใจได้ยากจากการที่มีตัวเลือกน้อยลง จนใช้ชีวิตอย่างกระเบื้องกระเบื้อง กระทั่งโยกมือลาไปหาอาชีพใหม่ในที่สุด

ขณะที่นักแสดงซึ่งเคยอู้ฟูจากการได้รับรายได้มากมายก็ถอยร่นลงมาจนต้องมีหลายบทบาทหลายอาชีพ

นักแสดงแต่ละคนในปัจจุบันจึงอาจเป็นทั้งดาราและแม่ค้าในเวลาเดียวกัน หรือหาไลฟ์พิเศษผ่านงานอื่นๆ

เมื่อเวลาและสมาธิถูกกระจายออกไป ก็ยิ่งทำให้นานวันเข้าเราเห็นดารามากมายเต็มวงการ แต่ใช้ศิลปะการแสดงแบบแค่มานๆ ไม่ได้ลึกละไม้มากมายนัก

อาชีพนักแสดงซึ่งในอดีตได้รับรายได้ทางตรงจากการรับจ้างแสดง และรับรายได้ทางอ้อมจากการที่ผลงานประสบความสำเร็จ แล้วส่งผลสู่มูลค่าอื่นๆ ที่ตามมาในภายหลัง เช่น ความโด่งดังของละครเรื่องหนึ่งทำให้นักแสดงเดินสายออกงานอีเวนต์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งเป็นพรีเซ็นเตอร์โฆษณาสินค้าต่างๆ ซึ่งรายได้ที่เป็นผลพลวงสืบเนื่องจากละครเมื่อรวมกันแล้วอาจมากกว่ารายได้จากค่าจ้างแสดงด้วยซ้ำ

ทว่า ยุคทองของอาชีพนักแสดงเช่นนั้นได้จบสิ้นแล้ว จากการที่บทบาทของละครโทรทัศน์ล่มสลายลงในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเนื่องจากเหตุปัจจัยหลายประการ

เช่น การเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยีจากยุคอนาล็อกมาสู่ยุคดิจิทัล นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชม และการที่โลกออนไลน์ผงาดขึ้นมาแทนโลกทีวีที่กำลังตายไปตามกาลเวลา

มติชน สุดสัปดาห์

Matichon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 353

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 1 - พุธสัปดาห์ 7 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 45 ฉบับที่: 2307 หน้า: 83(กลาง)

Col.Inch: 98.62 Ad Value: 34,812.86 PRValue (x3): 104,438.58 ศิลป: ชาว-ดำ

คอลัมน์: Agora: 'วิกฤตละครไทย' วงการละครโทรทัศน์ไทยจะเป็นอย่างไรต่อ?

บุคลากรในวงการละครไทยปัจจุบันต่างตระหนักถึงสภาวะนี้ดีและไม่ได้นิ่งเฉยต่อสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะมองไกลไปข้างหน้าแล้วหาทางกระโดดออกจากจุดที่ยืนอยู่ไปสู่จุดที่คาดว่าจะจะเป็นในอนาคต ดังนั้น ความพยายามดิ้นรนปรับตัวส่วนใหญ่จึงมักแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว โดยพุ่งพลังไปกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบและท่าทีในปัจจุบันเสียมากกว่า

เช่น ปรับบทบาทให้ทันสมัย ปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวละคร บทพูด เลือคำหน้าผม และฉาก

นอกจากนี้ ยังเปิดกว้างต่อเสียงของผู้คนกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น "มาตาลดา" ทางช่อง 3 ที่บอกเล่าเรื่องราวผ่านมุมมองของกลุ่ม LGBTQ+

มีการแตกสายไปสร้างละครในประเภทใหม่ๆ เช่น ละครวาย มีการยกระดับคุณภาพการถ่ายทำด้วยเทคโนโลยี

มีการร่วมมือกันกับผู้สร้างหลายบริษัทหรือหลายประเทศ มีการผ่อนคลายนโยบายที่ผูกเซ็นเซอร์ ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาฉาย ลดจำนวนตอน ลดความยาวให้สั้นลง เป็นต้น

แต่ถึงกระนั้นก็ตาม เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า "ยุคทอง" ของวงการละครโทรทัศน์ไทยได้กลายเป็นอดีตไปแล้ว

ซึ่งสาเหตุหลักก็ไม่ได้มาจากสถานี ผู้ผลิต นักแสดง และทีมงาน

แต่มาจากความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั่นเอง

ข้อบกพร่องต่างๆ อย่างเช่นกรณีล่าสุดที่

ละคร "มรกตสีรุ้ง" ทางช่อง 7 ถูกวิจารณ์เรื่องต้นไม้วีเคซ เป็นเพียงองค์ประกอบยิบย่อยที่ไม่ได้ชี้เป็นชี้ตายความล่มสลายของวงการได้

ในขณะที่เทคโนโลยีเป็นคลื่นที่ซัดโถมเข้ามาอย่างต่อเนื่องแล้วเปลี่ยนภูมิทัศน์ของสื่อบันเทิงไปอย่างมโหฬาร

เริ่มจากการกำเนิดของอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดสิ่งบันเทิงทางเลือกเพิ่มขึ้น สถานการณ์ผูกขาดตลาดของสื่อโทรทัศน์ก็เริ่มสั่นคลอน กระทั่งพัฒนาไปสู่ยุคสมาร์ตโฟนที่ทุกคนต่างมีหน้าจอของตัวเองพร้อมทั้งทางเลือกในการบริโภคสื่ออย่างมหาศาล

เมื่อโลกดำเนินมาถึงจุดนี้ยุคทองของละครโทรทัศน์ไทยจึงถึงกาลอวสานลงอย่างถาวร

เพราะสถานะผูกขาดการเล่าเรื่องของช่องทางโทรทัศน์ได้ถูกทำลายลง

หลักฐานยืนยันในเรื่องนี้เห็นได้จากสถิติของละครไทยที่ทำเรตติ้งสูงเป็นประวัติการณ์ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นในยุคอะนาล็อกทั้งสิ้น โดยขึ้นสู่จุดสูงสุดในช่วง 10 ปีของทศวรรษที่ 2530-2540 ซึ่งฐานผู้ชมกระจุกตัวอยู่ที่ช่อง 7 มีสถิติสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1.คู่กรรม (2533) 2.ดาวพระศุกร์ (2537) 3.มนต์รักลูกทุ่ง (2538) 4.สายโลหิต (2538) และ 5.ตัดดาว นุชยา (2540)

ก่อนถูกแบ่งไปที่ช่อง 3 แล้วกระจายออกไปหลายช่องหลังการเกิดทีวีดิจิทัล กระทั่งลดอิทธิพลลงเป็นลำดับ

ทุกวันนี้โทรทัศน์กลายเป็นอุปกรณ์ชั้นรอง ขณะที่สมาร์ตโฟนกลายเป็นอุปกรณ์หลัก ไม่ต่างอะไรกับสมัยที่ละครโทรทัศน์เคย

เป็นกระแสหลัก ในขณะที่ละครวิทยุเป็นกระแสรอง ก่อนที่ละครวิทยุจะเลือนหายไป

โลกในวันนี้ได้เปลี่ยนไปจากยุคอะนาล็อกแทบจะสมบูรณ์แล้ว ออนไลน์เป็นหลัก ออฟไลน์เป็นรอง ไม่มีการผูกขาดการเล่าเรื่องจากสื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์อีกต่อไป

แต่กลายเป็นผู้ผลิตเล็กใหญ่ในจำนวนมหาศาลที่แข่งกันผลิตคอนเทนต์ของตนออกเผยแพร่อยู่ตลอดเวลาโดยมิได้นัดหมาย

การเปลี่ยนแปลงนี้จึงไม่ได้กระทบแค่เพียงสถานีหรือผู้ผลิตเท่านั้น แต่ยังกระเทือนไปถึงบุคลากรทั้งหมดด้วย

เพราะการที่มีคอนเทนต์ครีเอเตอร์ทำงานอยู่ทุกขณะก็ทำให้ทั้งดารานักแสดงและทีมงานทั้งหมดมีคู่แข่งที่เข้ามาแย่งส่วนแบ่งของการรับชมอยู่ตลอดเวลา

วงการละครไทยจะเดินต่อไปอย่างไร? ขยับเคลื่อนสู่ทิศทางไหน?

อยู่รอดได้หรือไม่ในคลื่นของการเปลี่ยนผันอันเชี่ยวกราก คงไม่มีใครสามารถยืนยันคำตอบได้ในวันนี้

จนกว่าภูมิทัศน์ของสื่อบันเทิงยุคใหม่ในสมัยดิจิทัลจะ "นิ่ง"

และมีรูปแบบเป็น "new normal" ที่แน่ชัดและคาดการณ์ได้

เหมือนเช่นที่ยุคทองของละครโทรทัศน์ไทยสมัยทศวรรษที่ 2530-2560 เคย "normal" มาก่อน ●

มติชน สุดสัปดาห์

Matichon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 479

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 1 - พุธสัปดาห์ 7 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 45 ฉบับที่: 2307 หน้า: 90(ขวา)

Col.Inch: 62.06 Ad Value: 29,726.74 PRValue (x3): 89,180.22

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: ของดีมีอยู่: ประเทศไทยหลังเลือกตั้งสหรัฐ

ของดีมีอยู่

ปราชญ์ บุนปาน

ประเทศไทยหลังเลือกตั้งสหรัฐ

หลังจากมติชนสุดสัปดาห์ฉบับนี้วางแผงไม่นาน เราก็จะทราบผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในแล้ว

ไม่ว่าผู้นำคนใหม่ของสหรัฐจะชื่อ “โดนัลด์ ทรัมป์” หรือ “คามาลา แฮร์ริส” ประเด็นที่ล้าค่าญกว่าก็คือ ประเทศไทยควรวางบทบาท-ตำแหน่งแห่งที่อย่างไร ในภูมิรัฐศาสตร์โลกหลังจากนี้

หนึ่งในนักวิชาการที่แสดงทรรศนะต่อประเด็นดังกล่าวไว้ อย่างน่าสนใจ ในงานสัมมนา “US Election 2024 เจาะลึก คึกซิงทำเนียบขาว” ซึ่งจัดขึ้นโดยสื่อเครือมติชนและพันธมิตรเมื่อช่วงกลางเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ก็คือ “รศ. ดร.จิตติภัทร พูนขำ” แห่งคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดังเนื้อหาส่วนหนึ่งที่ว่า

“ (ประธานาธิบดีสหรัฐคนใหม่) เป็นใครก็แล้วแต่ เราต้องตั้งสติดีๆ เรามีผลประโยชน์แห่งชาติของเรา เราต้องดูว่าผลประโยชน์แห่งชาติของเขามันสอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติของไทยด้วยหรือเปล่า? ผมว่าต้องตั้งหลักดีๆ

“บางที เราชอบคิด หรือคำถามที่สื่อชอบถาม คือ เราจะเลือกข้างใคร? เพราะแรงกดดันมันมาอยู่แล้ว การแข่งขันของมหาอำนาจในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ มันทำให้ประเทศต่างๆ

ถูกบีบให้ต้องเลือกข้าง ผู้นำเอเชียทุกคนรู้กันดี เพียงแต่เราจะเล่นเกมอย่างไร ในเกมของการเลือกข้างตรงนี้

“บางเรื่อง ถ้าผลประโยชน์ของเราสอดคล้องกับสหรัฐ เราก็ต้องเลือก แต่ถ้าสอดคล้องกับจีน เราก็ต้องเลือกเหมือนกัน เพราะฉะนั้น มันต้องกลับมาที่โจทย์เรื่องผลประโยชน์ แต่เป็นผลประโยชน์แห่งชาติที่ต้องวางอยู่บนหลักการระหว่างประเทศของยูเอ็น หรือของอะไรก็ได้แล้ว แต่ที่เรายึดถือด้วย ก็จะทำให้ไทยมีท่าทีจุดยืนที่สง่างามในเวทีระหว่างประเทศ

“อันที่สอง เราต้องยอมรับความจริงว่า ในหลายๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นภาพใหญ่ของความมั่นคง การเมือง หรือเศรษฐกิจโลก ไทยเราอาจจะไม่ได้อยู่ในจอร์แดนของสหรัฐมากเท่าไรนัก

“อันนี้ ต้องยอมรับความจริง เพราะมีปัจจัยภายในของสหรัฐเอง ปัจจัยภายในของไทยเอง แม้ว่าตัวเลขทางด้านการค้าจะดี แต่ตัวเลขการค้าที่ดี (ไทยเกินดุลการค้าสหรัฐ) บางทีเขาอาจจะ ‘เล่น’ เราในประเด็นนี้ด้วยเหมือนกัน

“เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราต้องทำ ก็คือจะขยับขยายอย่างไรให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสมดุลระหว่างสหรัฐกับจีน อียู และประเทศอื่นๆ ในกลุ่มบริกส์อะไรต่างๆ เราจะรักษา ‘สมดุลในเชิงรุก’ อย่างไร”

“คำ” ที่เรามักจะใช้ก็คือ ‘การทูตแบบไผ่ลู่ลม’ (bamboo diplomacy) ผมคิดว่าขึ้นอยู่กับว่าเรานิยามการ

มติชน สุดสัปดาห์

Matichon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 479

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 1 - พุธสัปดาห์ 7 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 45 ฉบับที่: 2307 หน้า: 90(ขวา)

Col.Inch: 62.06 Ad Value: 29,726.74 PRValue (x3): 89,180.22

ศิลปิน: สีส

คอลัมน์: ของดีมีอยู่: ประเทศไทยหลังเลือกตั้งสหรัฐ

รศ.ดร.จิตติภัทร พูนขำ

ทูตแบบไผ่ลูลูมคืออะไร

“ผมยกตัวอย่างว่า เวียดนามวันนี้เขาประกาศอย่างชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์การต่างประเทศของเขาจะเป็นการทูตแบบไผ่ลูลูม ในมิติที่ว่าเขาจะประกันความเสี่ยง รักษาสมดุลระหว่างมหาอำนาจอย่างพอเหมาะพอควร อย่างนั้นเป็นในเชิงรุกในเชิงยุทธศาสตร์

“แต่พอมาถึงบริบทไทย เวลาเราคิดถึงคำว่าไผ่ลูลูม ดูเหมือนจะถูกวิพากษ์วิจารณ์เสียมากกว่า คือมองว่าเราไม่มีจุดยืน เราก็ไปตามลม คือถ้ามองในลักษณะนั้น นิยามแบบนี้ ผมคิดว่าเราไม่ควรเป็นการทูตแบบไผ่ลูลูมแบบ ‘ลู่ตามลม’ อย่างเดียว หลายครั้ง ผมคิดว่าเราอาจจะต้อง ‘ลู่ก่อนลม’ บ้าง

“หมายความว่าเราอาจจะต้องคิดหรือคาดการณ์ว่า สถานการณ์โลกมันจะเป็นอย่างไร แล้วเราต้องมียุทธศาสตร์ว่าฉากทัศน์ที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบไหน รับข้อดี-ข้อเสียคืออย่างไร ในลักษณะนี้ ผมว่าเราต้องลู่ก่อนลม”

“อ กทางหนึ่ง เราอาจจะต้องคิดถึงบทบาทที่เราจัดวางตำแหน่งแห่งที่ตัวเองใหม่ว่า เราเป็น ‘ประเทศอำนาจปานกลาง’ (middle power) บ้างไหม

“บางครั้งเราอาจจะต้องซกซำมบ้าง ไม่ใช่ทุกเรื่องนะ บางเรื่องที่สำคัญต่อเรา เช่น การเล่นเกมบทบาทในการเป็นตัวแสดงที่ให้ความสำคัญกับเรื่องมนุษยธรรม ประเด็นเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน เราเล่นได้ในกรอบของสหประชาชาติ ซึ่งมาตอบโจทย์ของเราในภาคเกษตรกรรม-อุตสาหกรรม หรือแม้กระทั่งภาคบริการ-ภาคการท่องเที่ยว เป็นต้น

“เพราะฉะนั้น ในมิตินี้ ผมคิดว่าบางครั้ง เราอาจจะต้องมีบทบาทนำบ้าง อาจจะใช้คำว่าเป็นการนำจาก ‘ประเทศตรงกลางๆ’ (leading from the middle)

“บางประเทศเช่นออสเตรเลียเขาเล่นบ้าง สแกนดิเนเวียเขาก็เล่นเกมบทบาทเรื่องนโยบายต่างประเทศด้านสิทธิผู้หญิง ไทยเราเล่นในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนไหม เราเล่นในเรื่องของการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมบ้างได้ไหม คือไม่ได้เป็นผู้รับแล้ว แต่เป็นประเทศที่จะเป็นผู้ให้” ●

ผู้จัดการรายวัน 360°

Poo Jatkarn Daily 360 Degree
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/หน้าแรก

วันที่: ศุกร์ 1 พฤศจิกายน 2567

ปีที่: 16 ฉบับที่: 4336

Col.Inch: 12.65 Ad Value: 18,975

ภาพข่าว: ฮาโลวีน

หน้า: 1 (ล่าง)

PRValue (x3): 56,925

คลิป: [คลิป](#)

ฮาโลวีน - ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ร่วมกับสมาคมนักศึกษาเก่าพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมต้อนรับเทศกาลฮาโลวีน ชวนผู้บริจาคโลหิตหนีผีมาให้เลือด ที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย.